

DZIENNIK POMORSKI

PRZEDPŁATA:

Miesięcznie w ekspedycji	2,20 zł.
Z odnośnieniem i w agencjach	2,30 „
Na pocztę, już z odnośnieniem	2,54 „
Kwartalnie w ekspedycji	6,60 „
Na pocztę, już z odnośnieniem	7,62 „
Strajki i inne wypadki zwalniają Wydawnictwo z dostarczania numerów bez zwrotu części kwoty abonamentowej.	

OGŁOSZENIA:

na 4 stronie 6 lam. od wiersza mm. „lub” jego miejsca 15 gr., na 3 str. 30 gr., na 2 str. 60 gr. Dla W. M. Gdańska te same liczby w gułdach. Tłumaczenia i ogl. skomplikowane o 20 proc. drożej. Ogl. z innych krajów płatne tylko w walucie tychże. Terminowego ogłoszenia — — — — — się nie gwarantuje. — — — — —
Ogłoszenia przyjmuje się do godz. 9 przed poł.

Czwartek: Salomea, p; Grzegorz.
Piątek: † Bazylika Watykańska.

CHOJNICE, piątek, dnia 18. listopada 1927 r.

Słońca wschód 6.58 zachód 15.44
Księżycy wschód 22.3 zach. 15.50.

Hołd.

Rok temu, czcąc pamięć wielkiego syna Ziemi Wielkopolskiej, śp. Jana Kasprowicza, miasto Poznań ustanowiło fundację jego imienia, z której co dwa lata przeznaczają sumę 10 tysięcy złotych, jako nagrodę dla ludzi współcześnie najbardziej zasłużonych w literaturze polskiej. W tych dniach zaś, stwierdzając myśl tę poraż pierwszy czynem, poznańska Rada Miejska postanowiła uczcić darem tym Romana Dmowskiego za szereg dzieł przez niego napisanych, w których, jak nikt inny, potrafił zgłębić zagadnienia naszego bytu narodowego i państwowego.

Wielkiemu i nieustraszonemu nauczycielowi swego narodu stolica Wielkopolski wyraziła temsamem cześć powszechnie odczuwaną dla niego w tej dzielnicy i zarazem zadokumentowała, jak wysoko ceniła ta dzielnica całą jego działalność, podejmowaną w imię Polski. W tej zachodniej połaci Rzeczypospolitej, politycznie iak trzeźwo myślącej, pod względem narodowym najbardziej zwartej, a społecznie najbardziej wyrobionej, jego dzieło żywota, rzecz oczywista, musiało najgłębsze znaleźć zrozumienie.

Trzy pokolenia przodków naszych, jedno po drugim, składały w powstaniach na ołtarzu Ojczyzny ofiarę z krwi własnej. Były to jedynie protesty krwią pisane, bo o zwycięstwie i o odzyskaniu wtedy wolności z rąk przemożnego wroga prawie ani razu myśleć nie było można. Niezależnie jednak były one daremne, skoro dzięki nim pragnienie wolności i w następnych pokoleniach pozostawało nadal żywe i płomienne. I dlatego zawsze składamy cześć poległym męczennikom naszych powstań narodowych.

Myślą przewodnią Dmowskiego jednak, który zaliczał się do pokolenia następnego, popowstaniowego, było: Dla Polski żyć! Dla niej wytrwać i rozumnie pracować z wiarą, że przyjdzie chwila, gdzie wskrzeszenie jej przez mocarstwa, zjednoczonej i niezależnej, stanie się koniecznością polityczną! Ta idea była mu podstawą do wszelkich rozmowań i poczynań, ją propagował niezmiernie i o nią walczył tak długo, aż mu wypadki dziejowe w zupełności przyznały rację.

On też chyba jeden w Polsce miałby prawo zwać się zwycięzcą, zwyciężyła bowiem idea. Ogół polski zaś będzie musiał dopiero siebie przezwydziczyć, żeby tak jak on pojmował ideał Ojczyzny.

Był czas, gdzie czyn patriotyczny, gdzie poświęcenie się dla Polski chcieli upatrywać w napadach na kasy rządowe zaborców i na koleje, w pozbawieniu życia reprezentantów wrogich władz i w krwawych porachunkach partyjnych. — Nie z czego innego też, tylko z tej ideologii właśnie, wyrósł potem krwawy czyn, którego ofiarą padł pierwszy prezydent, śp. Narutowicz.

Roman Dmowski wówczas na czele stworzonego przez siebie i przez swych niezapomnianych współpracowników ruchu narodowego przeciwstawił się stanowczo takiemu wypaczeniu myśli polskiej, mającemu już wtedy cechy walki bratobójczej.

Był okres potem w czasie wojny światowej, gdzie tamten obóz widział cel i

Drużyna polska w Nowym Jorku zajęła pierwsze miejsce, zdobywając 20 nagród.

Nowy Jork. Sobota 12 bm. była ostatnim dniem międzynarodowych turniejów hipicznych. Odbyły się dwa biegi. W konkursie myśliwskim rtm. Antoniewicz zdobył drugą nagrodę, w następnym

biegu pułk. Rómmel i rtm. Antoniewicz zajęli również drugie miejsce.

W ogólnej klasyfikacji drużyna polska zajęła bezapelacyjnie pierwsze miejsce, zdobywając ogółem 20 nagród, w tem 9 pierwszych nagród i 5 pucharów.

Pięciozłotówki papierowe znikną już rychło z obiegu. Miejsce ich zajmą banknoty Banku Pol. i monety srebrne.

Warszawa. Na mocy planu stabilizacyjnego w najbliższej przyszłości będzie wycofana połowa krążących w obiegu pięciozłotówek papierowych i zastąpiona banknotami Banku Polskiego.

Druga połowa zastąpiona będzie pięciozłotówkami srebrnymi, co nastąpi w przeciągu dwóch lat. Dwuzłotówki są już obecnie wycofywane.

Konwencja w sprawie polskich robotników rolnych.

Berlin. Dnia 14 b. m. parafowana została w Berlinie polsko-niemiecka konwencja w sprawie polskich robotników rolnych. Podpisanie konwencji przewidziane jest w Warszawie w dn. 21 bm. Rokowania w tej sprawie trwały niemal 3 lata i dwie prowizoryczne umowy poprzedziły zawarcie obecnego układu ostatecznego.

Przedmiotem rokowań były kwestje rekrutacji i pośrednictwa pracy, oraz społeczno-prawnego położenia tych polskich robotników, którzy przybywają co rok do Niemiec na pracę w rolnictwie, a na zimę wracają do Polski. Ponadto uregulowana została również sprawa położenia tych polskich robotników, którzy przebywają w Niemczech od wielu lat.

Prasa o wyniku wyborów w Gdańsku.

Gdańsk. Prasa zaopatruje wiadomości o wynikach wyborów w różnorodnie co do treści komentarze. Socjalistyczna „Danziger Volkstimme” triumfuje z powodu odniesionego zwycięstwa i upadku kierunku nacjonalistycznego. Liberalna „Danz. N. Nachrichten” i „Danz. Zeitung” przyznają, iż otrzymana klęska jest wynikiem rozbitcia partii środkowych. Nacjonalistyczna „Danziger Allg. Zeitung” bojeje nad upadkiem myśli narodowo-

niemieckiej w Gdańsku. Pismo stwierdza, iż Gdańsk znalazł się w niebezpieczeństwie, gdyż socjaliści, którzy obecnie bezwzględnie wezmą władzę miasta w swoje ręce przez swoją ustępliwość przyczynią się do wzrostu wpływów polskich w wolnym mieście — Wszystkie pisma pravicowe przyznają się do przegranej i podkreślają zwycięstwo obozu lewicowego.

Przeciw tolerowaniu głupstw litewskich.

Paryż. „Matin” podaje wstępny artykuł, poświęcony Litwie.

Autor wyraża zdumienie, że Liga narodów toleruje stan rzeczy, według którego dwumilijonowe państewko ośmiela się grozić wojną państwu sprzymierzonym, kpić sobie z ich decyzji, podważać autorytet Ligi i stale prowokować sąsiednią Polskę, której wyrozumiałość i cierpliwość są godne podziwu.

„Matin” wyraża nadzieję, że na wrześniowej sesji rady Ligi położą wreszcie kres niepożytecznej i niebezpiecznej dla

pokoju grze Waldemarasa, który faktycznie igra z ogniem.

Dziennik kończy apelem do państw sprzymierzonych, aby wzięły poważnie pod uwagę rezolucję ostatniego kongresu w Rydze, protestującego w imię solidarności bałtyckiej przeciwko stanowi rzeczy na Litwie, groźnemu dla Europy.

Jeżeli Liga nie potrafi — kończy „Matin” — zmusić małe Litwę do praktykowania polityki pokojowej, to jakżeż można pokładać nadzieje co do Genewy, że zdoła uporać się z konfliktem, dzielącym wielkie państwa.

Kampanja przeciw Lloyd George'owi.

London. „Morning Post” ogłasza dziś ostatni, siódmy artykuł, piętnujący Lloyd George'a za kupczenie tytułami szlacheckimi w czasach premierostwa oraz za obecne osobiste używanie milionowych sum w ten sposób zdobytych. Lloyd George dotychczas uparcie mil-

czy, co dyskredytuje go do reszty w oczach opinii.

„Times” ostro potępia nowe wystąpienie Lloyd George'a w sprawach międzynarodowych, w których — jak pisze — okazał się dziłkim ignorantem i którego agitacja zagraża pokojowi.

była dostarczyła mocarstwom centralnym materiału ludzkiego dla zwalczania ententy! Na szczęście społeczeństwo polskie zawierzyło wówczas nie tamty, tylko Dmowskiemu, a on wtedy sam już w Paryżu, w Londynie i w Nowym Jorku, w umysłach ludzi decydujących, tworzył

była dostarczyła mocarstwom centralnym materiału ludzkiego dla zwalczania ententy! Na szczęście społeczeństwo polskie zawierzyło wówczas nie tamty, tylko Dmowskiemu, a on wtedy sam już w Paryżu, w Londynie i w Nowym Jorku, w umysłach ludzi decydujących, tworzył

Polskę zjednoczoną i niezależną.

Słowem, mało mówiąc samowoli, przypominającej częstokroć przykre momenty nieokielznania dawnej szlachty z „Potopu” sienkiewiczowskiego, przeciwstawiły się dzięki Romanowi Dmowskiemu wszędzie myśli i czyny nowoczesnego Polaka. I przeciwstawić muszą się ciągle jeszcze, bo ta sama walka toczy się nadal, mimo że bieg wypadków dziejowych wykazał jasno, która orientacja polityczna była dobra i dla Polski zbawienna.

Dzisiaj ten wódz narodu prawdziwy, jego wielki nauczyciel i mistrz, jak był skromnym i nienarzucającym się Polsem dotąd, takim pozostaje nadal. Ale społeczeństwo narodowe jest z nim sercem i duszą związane nierozdzielnie. Poznań, stolica Wielkopolski, gdzie przed wiekami zrodziła się polska myśl państwowa, dał właśnie wyraz tej łączności.

Lia marginesie podróży Marxa i Stresemanna do Wiednia.

W tych dniach doszła do skutku zapowiadana już od dłuższego czasu podróż kanclerza niemieckiego Marxa i ministra spraw zagranicznych Stresemanna do Wiednia. Zarówno ze strony niemieckiej, jak i austriackiej, podkreśla się przytem, że wizyta niemieckich mężów stanu w Wiedniu nie będzie posiadała żadnego znaczenia politycznego i będzie jedynie aktem kurtuazji wobec kanclerza austriackiego, który przed 2 laty złożył wizytę w Berlinie. Zaznaczyć tu wypada, że w podobny sposób tłumaczy charakter niemieckiej wizyty również organ austriackiego stronnictwa wielkoniemieckiego, który zazwyczaj wszelkie tego rodzaju akcje wyjaśnia jako następstwa polityki anschlussowej rządu austriackiego.

Jest rzeczą jasną, że rządowi wiedeńskiemu, prowadzącemu właśnie rokowania pożyczkowe, zależeć musi na tem, by wizycie tej nie przypisywano nadzwyczajnego znaczenia politycznego i żeby w szczególności opinia zagraniczna nie mogła z niej wysnuwać jakichkolwiek wniosków co do zamiarów zjednoczeniowych między Wiedniem a Berlinem. Z tego względu można, zdaje się, wierzyć twierdzeniom prasy niemieckiej i austriackiej, że z okazji podróży Marxa i Stresemanna do Wiednia istotnie nie dojdzie do żadnych demonstracji anschlussowych.

Zresztą kwestja t. zw. anschlussu jest tak i tak w chwili obecnej z punktu widzenia międzynarodowego nieaktualna, a ponadto i ze względów natury wewnętrzno-politycznej nie leży poruszanie tej sprawy narazie w interesie rządu wiedeńskiego. Premier Seipel musi się przy rozwiązywaniu doniosłych problemów politycznych liczyć z opinją szerokich warstw ludności, a dlatego nie wolno mu ignorować nastrojów, panujących w kołach opozycyjnych. Dopiero przed kilku miesiącami przywódca austriackiej socjaldemokracji, dr. Bauer, oświadczył, że partja jego nie jest w sprawie anschlussu zainteresowana, a trudno przypuszczać, by pogąd ten ulec miał w ciągu ostatnich kilku miesięcy jakiegokolwiek zmianie. Również stronnictwo chrześcijańsko-społeczne nie wypowiedziało się dotychczas za zjednoczeniem austriacko-niemieckiem, a poszczególni politycy tego obozu zupełnie niedwuznacznie dają do zrozumie-

GIEŁDA PIENIĘŻNA.

Dolary Stanów Zjedn. (1 dolar)	8,90 zł.
Franki francuskie (100)	35,62 1/2 zł.
Franki szwajcarskie (100)	171,92 zł.
Funty angielskie (1 funt)	43,44 1/2 zł.
Korony czeskie (100 koron)	26,41 1/4 zł.
Liry włoskie (100 lirów)	48,51 1/2 zł.
5 proc. pożyczka dolar.	62,00 zł.
6 proc. 1919/20	82,00 zł.
Gdańsk (w guilderach)	
Dolar	5,12 1/2
Złoty (100 złotych)	57,62 1/2
Przechozy na Warszawę (..)	57,58
100 marek rentowych	122,50
1 funt	25,02

Giełda Piodów Rolnych w Poznaniu.

Warunek: handel hurt. fr. st. załad. ładunki wagon. dostawa zaraz za 100 kg. w złotych.

Zyto	38,25—39,25
Pszonca	46,25—47,25
Jęczmień zimowy	33,00—35,00
Jęczmień brow.	39,50—42,50
Owies	32,75—34,50
Mąka z. 65% wł. work.	58,25
Mąka z. 70% wł. work.	56,75
Mąka p. 65% wł. work.	70,00—72,00
Ospa pszenna	25,50—26,50
Ospa żytnia	26,50—27,50
Ziemniaki jadalne	—
Ziemniaki fabryczne	5,70—6,90
Groch polny	48,00—53,00
Groch jad. Victorja	68,00—87,00
Rzepak	59,00—65,00
Słoma żytnia prasow.	3,05—
Stano luzne	5,10—
Sytuacja rynkowa w dalszym ciągu spokojna.	

Już czas

odnowić przedpłatę na „Dziennik Pomorski“ na miesiąc grudzień

RUCH w TOWARZYSTWACH.

Zebrań plenarne Samodzielnych Rzemieślników odbędzie się w czwartek, dnia 17 11 1927 o godzinie 8 wieczorem. Referat o nowej ustawie przemysłowej. Zarząd. Zebrań odbędzie się u p. Kalety.

Zebrań Tow. Pań św. Wincenego a Paulo odbędzie się dopiero w środę, dnia 30 listopada br. Zarząd.

Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży żeńskiej w Chojnicach. Dział w czwartek dnia 17. 11. 1927 o godz. 8 wieczorem zebrań. Ogólna liczba drubien konieczna. Sprawy służ! Zarząd.

V. druż. harcerska. Zbiórka drużyny w piątek się nie odbędzie z powodu przeszkód. Odbędzie się takowa w niedzielę dnia 20 bm. o godz. 15-tej. Przybycie wszystkich z powodu ważnych spraw jest konieczne. Drużynowy.

W czwartek, dnia 17 bm. o godz. 5-tej po poł. odbędzie się w lokalu p. Kalety zebrań komitetu Tow. Czytelników Ludowych na które uprzejmie zapraszam. Porządek dzienny: 1) sprawa kwesty z okazji 10-tej rocznicy śmierci Henryka Sienkiewicza. 2) Ustalenie dyżurów. Prezes T. C. L.

Czytajcie

„Dziennik Pomorski“

W niedzielę, dnia 20. listopada 1927 roku

wielka wystawa gwiazdkowa

Księgarnia „Dziennika Pomorskiego,“ Chojnice.

Polecam **Juliusz Schreiber** włóczkowe wełniane kamizelki męskie i pulowery. **Tel. 48. Chojnice. Rynek 17.**

KINO NOWOSCI

W czwartek i piątek o g. 8.15 (17 i 18)

Wielki szlagier! Niebywały program!

Dziewczę z karuseli

Wielki dramat erotyczny w 10 aktach, ilustrujący rozkosze i cierpienia Prateru, szalony wir życia, użycia i miłości. W rolach głównych: **Mary Philbin i Norman Kery** znani artyści z obrazów „Upiór w Operze“ i „Modelki z dzielnicy 1534 miliardów“.

Pomimo olbrzymich kosztów ceny nie podwyższone.

Poszukujecie

kupców na ziemniaki i siano.

Uprasza się o łaskawe oferty telef.

Schulmann G. m. b. H. Berlin Halensee Katharinenstr. 9. Tel. Uhland 1783.

Zamawiam niniejszem pismo:

„Dziennik Pomorski“ z Chojnic na miesiąc grudzień

z kosztem pobrad edemnie przez listowego przedpłatę i miesięczną opłatę pocztową razem 2,54 złotych

dnia 1927

Imię i nazwisko _____
 adres _____
 miasto _____
 przyzwyczajenie poczty _____

Dziś wieczorem FLAKI A. Łyczywek.

Swiezo wędzone siewlawki nadeszły 2443 **A. Ludwig.**

Chcesz otrzymać posadę? Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza, Warszawa Żorawia 42. Kursy wyuczają listownie: buchalterji, rachunkowości, kupieckiej, korespondencji handlowej, stencgrafji, nauki handlu, prawa, kaligrafji pisanja na maszynach, tawaroznawstwa angielskiego, francuskiego, niemieckiego. Po ukończeniu świadectwo. Żądajcie prospektów. 2369

Uczeń fryzjerski może się natychm. zgłosić. **Warszawska 3. 2439**

Pokój umebl. Dziewczyna dla 2 panów lub dzieci szkolnych od 1. 12. do wynajęcia. 2438 **Spiechrzowa 2.**

Zgubiłem kartę mobilizacyj. i listyżkę wojskową **Alojzy Warsiński Grunsberg pow. Chojnice**

Sprzedam lub wydzierżawię nieruchomość oraz warsztat, wozowię, stajnię, ogród owocowy i 1/4 morg. ziemi na 1 kwietnia 1928. Przed wojną tamże przez 14 lat znajdowało się kołodziejstwo. Bliższe wiadomości udziela: **Meyer, wybud. Angowice** albo wdowa **Anna Weiland, Angowice. 2440**

Restauracja dobrze prosperująca, piekarnia, sklep kolonialny, najlepsze położenie w centrum dużej wsi kościelnej, 5 minut do kolei, sprzedam za 25000 wplaty 20000 złotych. **Stanisław Fortuna Sliwice, (Pomorze) Telefon nr. 16. 2441**

Polecam na piątek! Swiezo wędz. wogorze piklingi i siewlawki **Fr. A. Ciepliński Człuchowska 7. Tel. 256**

Dziewczyna umiejająca gotować, potrzebna od 1. 12. br. lub później. Oferty do eksp. Dzien. Pom. pod Nr. 2487.

Radjo Radjo **Elektrotechniczna Centrala Instalacyjna** **Otto Rott**

polecam: **Dr. Seipta Radjo-aparaty odbiorcze** różne wielk. 3 rurk. odbornik, 4 rurk. odb. (ze zm. szpulki) 4 „ „ Neutrolyn (wmont. szpulki) **Dr. Seipta aparaty są wszędzie znane jako najlepsze, wyróżniają się czystością tonów i gustownem wykończeniem. Dla fal w otrębie 180 do 10.000 m. Codziennie przedstawianie aparatów bez zobowiazania.**

Radjo Radjo

August Müller, jubiler Chojnice, Człuchowska 3. poleca w wielkim wyborze **TOWARY SREBRNE i ZŁOTE** **Pierścionki ślubne** **Zegarki Artykuły optyczne**

Skóry surowe, brudną wełnę

skórki i to: **tehorze, lisy, kuny, wydry** zające, króliki i włosy końskie **kupuje** po najwyższych cenach dziennych

Maks Nasch, Tuchola telefon 86.

W środy i soboty jestem w Chojnicach u kupca p. Natha, Człuchowska.